

SPIS TREŚCI

Spis skrótów	10
WPROWADZENIE, <i>Elżbieta Mączyńska</i>	11
Zakres badań	12
Charakterystyka badanej próby przedsiębiorstw	13
Główne hipotezy badawcze	15
Metody badań	16
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ, <i>Elżbieta Mączyńska</i>	19
Restrukturyzacja i prywatyzacja przedsiębiorstw	19
Współzależności między przekształceniami mikroekonomicznymi a polityką makroekonomiczną	27

CZEŚĆ I. RESTRUKTURYZACJA I PRZEKSZTAŁCENIA WŁASNOŚCIOWE PRZEDSIĘBIORSTW (pod red. Grażyny Gierszewskiej)

DOŚWIADCZENIA POLSKIEJ TRANSFORMACJI — MIKROEKONOMICZNE PODSTAWY I MAKROEKONOMICZNE UWARUNKOWANIA, Marek Belka	35
Dziesięć lat transformacji — podstawowe fakty	35
Reakcja przedsiębiorstw	37
Banki w okresie transformacji	39
Budowanie instytucji	40
Prywatyzacja	41
Źródła względnego sukcesu	45
Doświadczenia transformacji — kilka (umiarkowanie) nieortodoksyjnych uwag	48
PROCESY RESTRUKTURYZACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH OKRESU TRANSFORMACJI SYSTEMOWEJ (WPROWADZENIE DO PROBLEMATYKI), <i>Adam Lipowski</i>	50
Deformacje przedsiębiorstw postpeerelowskich	50
Klasyfikacja rodzajów restrukturyzacji	52
Restrukturyzacja płytka i głęboka	54
Rola prywatyzacji w restrukturyzacji	56
Podmioty decyzyjne restrukturyzacji	57
Realne uprawnienia restrukturyzacyjne państwa	58
Ekonomia polityczna restrukturyzacji	59
Podsumowanie	60

PRZEKSZTAŁCENIA WŁASNOŚCIOWE PRZEDSIĘBIORSTW: OD KONCEPCJI DO REALIZACJI, <i>Barbara Błaszczuk</i>	61
Geneza, koncepcja i uczestnicy prywatyzacji	62
Przebieg procesu prywatyzacji	64
Zobowiązania inwestorów i zabezpieczenie ich wykonania	67
Zmiany struktury własności — „wtórne” przekształcenia własnościowe przedsiębiorstw	69
Główne sukcesy i porażki przedsiębiorstw a prywatyzacja	71
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe na drodze do prywatyzacji	75
Podsumowanie	78
WPŁYW PRZEKSZTAŁCENÍ WŁASNOŚCIOWYCH NA ZMIANY SYSTEMU ZARZĄDZANIA ORAZ STRUKTURY ORGANIZACYJNO-MAJĄTKOWEJ I ZATRUDNIENIE W PRZEDSIĘBIORSTWACH, <i>Tytus Kamiński</i>	81
Zarządzanie	82
Defensywne przekształcenia strukturalne	85
Głębokie zmiany struktury przedsiębiorstw	88
Restrukturyzacja zatrudnienia	91
Podsumowanie i rekomendacje	94
STRATEGIE RESTRUKTURYZACJI PRODUKTOWO-RYNKOWEJ PRZEDSIĘBIORSTW, <i>Grażyna Gierszewska</i>	97
Strategie przedsiębiorstw	99
Struktury rynkowe jako uwarunkowania restrukturyzacji przedsiębiorstw	101
Restrukturyzacja rynkowa	106
Restrukturyzacja produktowa	110
Uwarunkowania finansowe funkcjonowania przedsiębiorstw	119
Procesy zarządzania w badanych przedsiębiorstwach	120
Wnioski	122
RESTRUKTURYZACJA AKTYWNOŚCI EKSPORTOWEJ, <i>Anna Wziętek-Kubiak</i>	128
Charakterystyka eksportu badanej grupy przedsiębiorstw w latach 1990–1991	128
Zmiany w wynikach eksportowych przedsiębiorstw w latach 1990–1997	130
Formy restrukturyzacji eksportu w latach 1991–1997	133
Uwarunkowania i bariery rozwoju eksportu	137
Podsumowanie	141
ZMIANY ZATRUDNIENIA W PRZEDSIĘBIORSTWACH PUBLICZNYCH I SPRYWATYZOWANYCH, <i>Ewa Puchała</i>	143
Dynamika zatrudnienia w przedsiębiorstwach	144
Zmiany w zatrudnieniu i płacach	146
Wnioski	156
DYNAMIKA AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W PRZEDSIĘBIORSTWACH PUBLICZNYCH I SPRYWATYZOWANYCH, <i>Tadeusz Baczek</i>	158
Wzrost przedsiębiorstw	160
Inwestycje	162
Udział eksportu w przychodach	164
Stabilność wzrostu	165
Wpływ prywatyzacji na restrukturyzację przedsiębiorstw	166
Produktywność pracy	167

Wzrost produkcji dodanej	170
Podsumowanie	171
RESTRUKTURYZACJA MAJĄTKOWA, <i>Stefan Krajewski</i>	173
Restrukturyzacja majątku dużych przedsiębiorstw przemysłu przetwórczego	175
Efekty działalności innowacyjnej badanych przedsiębiorstw	182
Poziom nowoczesności aparatu produkcyjnego i skłonność do inwestowania a możliwości eksportowe oraz konkurencyjność polskiej gospodarki	184
Sytuacja finansowa badanych przedsiębiorstw a ich efektywność inwestycyjna	187
Wnioski	188
Rekomendacje dla polityki gospodarczej	189
POTRZEBY KAPITAŁOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW W OKRESIE TRANSFORMACJI, <i>Maciej Zawadzki</i>	191
Procesy inwestycyjne jako czynniki restrukturyzacji przedsiębiorstw	191
Intensywność inwestowania a proces prywatyzacji	192
Inwestowanie a „ścieżka” prywatyzacji	194
Koncentracja nakładów inwestycyjnych	196
Źródła finansowania działalności inwestycyjnej	199
Rola kredytów w finansowaniu działalności przedsiębiorstw	201
Wpływ kosztu kapitału na wyniki finansowe	202
Podsumowanie	205
KSZTAŁTOWANIE SIĘ ZOBOWIĄZAŃ PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH, <i>Marek Niechcial</i>	207
Sytuacja badanych przedsiębiorstw	208
Relacje przedsiębiorstw z innymi podmiotami obecnymi na rynku	209
Główne trudności w funkcjonowaniu przedsiębiorstw	212
Wnioski	219
Rekomendacje dla polityki gospodarczej	220
NADZÓR WŁAŚCICIELSKI SKARBU PAŃSTWA W PROCESACH RESTRUKTURYZACJI PRZEDSIĘBIORSTW, <i>Ryszard Majak, Grażyna Kielek</i>	222
Nadzór właścicielski Skarbu Państwa	223
Dobór kadry zarządzającej	226
Ocena efektów restrukturyzacji	230
Podsumowanie	234
SEKTOROWE UWARUNKOWANIA DYNAMIKI PROCESÓW PRYWATYZACYJNYCH, <i>Krystyna Bobińska</i>	236
Sektorowe zróżnicowanie polityki przekształceń własnościowych	236
Dynamika przemian struktury własnościowej gospodarki Polski	240
Procesy prywatyzacji w sektorach kontrolowanych przez państwo	244
Branżowe uwarunkowania oceny perspektyw prywatyzacji badanych przedsiębiorstw państwowych	247
Podsumowanie	248

CZEŚĆ II. ZMIANY EFEKTYWNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW W OKRESIE TRANSFORMACJI (pod red. Anny Krajewskiej)

ZMIANY WYNIKÓW EKONOMICZNO-FINANSOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW	
Z UWZGLĘDNIENIEM FORM WŁASNOŚCI, <i>Elżbieta Mączyńska</i>	253
Rentowność jako miara kondycji przedsiębiorstw. Ujęcie ogólne	253
Wyniki ekonomiczno-finansowe badanych przedsiębiorstw w przekroju własnościowym.	257
Szanse rozwojowe przedsiębiorstw a model konkurencyjności	265
Załącznik 1. Wyniki 200 badanych przedsiębiorstw. Podstawowe relacje	270
Załącznik 2. Zależności między restrukturyzacją a wynikami ekonomiczno-finansowymi badanych 200 przedsiębiorstw	279
Załącznik 3. Rentowność podmiotów gospodarczych objętych rocznym badaniem działalności gospodarczej — ogółem Polska (dane za lata 1995–1998)	281
ZMIANY W STRUKTURZE WŁASNOŚCIOWEJ PRZEDSIĘBIORSTW	
A FUNDAMENTALNE RELACJE EKONOMICZNE, <i>S. Ryszard Domański</i>	284
Określenie ram działania. Rynek i państwo a rozkład zyskowności przedsiębiorstw według form własności na początku przemian	285
Makroekonomiczna efektywność sektorów. Kto utrzymuje państwo i społeczeństwo?	287
Prywatyzacja i inflacja. Kto otwiera lukę?	290
Prywatyzacja — która droga jest najlepsza?	294
Konkluzje	295
KLUCZOWE CZYNNIKI SUKCESU RESTRUKTURYZACJI DUŻYCH PRZEDSIĘBIORSTW W POLSCE, <i>Marek Belka, Lesław Pietrewicz</i>	
Sytuacja przedsiębiorstwa a ścieżki prywatyzacji	298
Efekty restrukturyzacji według grup przedsiębiorstw	299
Źródła sukcesu przedsiębiorstw	304
Perspektywy rozwojowe i „ścieżki sukcesu”	309
Podsumowanie	313
EFEKTYWNOŚĆ RESTRUKTURYZACJI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTW.	
ASPEKTY ODDŁUŻENIOWE, <i>Anna Krajewska</i>	316
Geneza i cele ustawy o restrukturyzacji finansowej	316
Charakterystyka przedsiębiorstw objętych różnymi formami restrukturyzacji „oddłużeniowej”	318
Przebieg procesu oddłużania przedsiębiorstw	320
Ocena skutków restrukturyzacji finansowej	328
Wnioski	333
ZMIANY W STRUKTURZE WŁASNOŚCI A DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNA PRZEDSIĘBIORSTW, <i>Sławomir Szwedowski</i>	
Transformacja gospodarcza a innowacyjność przedsiębiorstw	336
Poziom i struktura aparatu technicznego w przedsiębiorstwach	340
Zmiany technologii	342
Cele inwestowania	343
Podsumowanie i wnioski	345

WYNIKI I PERSPEKTYWY POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW A JAKOŚĆ KADRY MENEDŻERSKIEJ, <i>Lesław Pietrewicz</i>	348
Uwagi metodologiczne	349
Jakość zarządzania operacyjnego	350
Jakość zarządzania strategicznego	354
Znaczenie kultury organizacyjnej. „Kulturowe” problemy i wyzwania stojące przed polskimi menedżerami	357
Cechy polskiej kultury organizacyjnej. Implikacje i wnioski	357

CZEŚĆ III. MODELOWE I PROGNOSTYCZNE ASPEKTY POMIARU ZMIAN W SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW I ICH RESTRUKTURYZACJI (pod red. Elżbiety Mączyńskiej)

UWAGI WSTĘPNE, <i>Elżbieta Mączyńska</i>	361
--	-----

SYSTEMY WCZESNEGO OSTRZEGANIA PRZED ZAGROŻENIAMI W FUNKCJO- NOWANIU PRZEDSIĘBIORSTW, <i>Elżbieta Mączyńska, Maciej Zawadzki</i>	365
Empiryczna weryfikacja doboru modeli i wskaźników systemów wczesnego ostrzegania w warunkach polskich	
Próba adaptacji modeli zachodnich z zastosowaniem metod regresji wielorakiej	366
Wykorzystanie „czystego” modelu dyskryminacyjnego	368
Ocena badanych przedsiębiorstw z wykorzystaniem syntetycznego wskaźnika zagrożenia upadłością	371
Wnioski końcowe	372

PRÓBA OCENY POZIOMU RESTRUKTURYZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PRZY WYKO- RZYSTANIU METODY TAKSONOMICZNEJ, <i>Stefan Krajewski, Paweł Kaczorowski</i>	374
Opis zastosowanej metody taksonomicznej	375
Charakterystyka otrzymanych wyników	378
Charakterystyka przedsiębiorstw o największych i najmniejszych osiągnięciach restrukturyzacyjnych mierzonych TWR	385
Wnioski	387

METODOLOGICZNE PROBLEMY MIERZENIA EFEKTYWNOŚCI GOSPODARO- WANIA PRZEDSIĘBIORSTW RÓŻNYCH SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH. WALORY METODY <i>TOTAL FACTOR PRODUCTIVITY</i> , <i>Jan Maciej</i>	389
Porównywalność przychodów i kosztów w przedsiębiorstwach różnych sektorów własnościowych	390
Deformacja poziomu rentowności netto zróżnicowanym obciążeniem wyniku finansowego przedsiębiorstw oraz ukrywaniem zysków	393
Potencjalna przydatność wskaźników rentowności brutto do porównań efektywności przedsiębiorstw państwowych i prywatnych	398
Przydatność wskaźnika rentowności netto do porównań efektywności przedsiębiorstw państwowych i prywatnych	401
Przydatność znajomości stopy zwrotu poniesionych nakładów do porównywania efektywności gospodarowania przedsiębiorstw różnych zasobów własnościowych	402
Mierzenie efektywności gospodarowania za pomocą funkcji produkcji	402

Wykaz ankietowanych przedsiębiorstw	409
Bibliografia	421
Publikacje INE PAN 1990–2000	432